

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียนย่อความ

ความหมายของการเขียนย่อความ

การเขียนย่อความ คือ การนำใจความสำคัญของเรื่องมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ได้ใจความสั้นกว่าเดิมแต่ยังได้ใจความสำคัญ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม โดยต้องเป็นไปตามรูปแบบของการเขียนย่อความ

หลักการเขียนย่อความ

๑. อ่านเรื่องที่จะย่อความให้จบ ให้เข้าใจ เพื่อทราบว่าเป็นเรื่องนั้นกล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร และทำไม

๒. บันทึกใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

๓. อ่านทบทวนใจความสำคัญที่เรียบเรียงแล้ว จากนั้นแก้ไขให้สมบูรณ์โดยตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนออก เพื่อให้เนื้อหาลกระชับ และเชื่อมข้อความให้สัมพันธ์กัน ตั้งแต่ต้นจนจบ

๔. เขียนย่อความให้สมบูรณ์โดยเขียนแบบขึ้นต้นของย่อความตามรูปแบบของประเภทข้อความนั้น ๆ

๕. การใช้สรรพนาม การเขียนย่อความไม่นิยมใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ และสรรพนามบุรุษที่ ๒ คือ ฉัน คุณ ท่าน แต่จะใช้สรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น เขา และไม่เขียนโดยใช้อักษรย่อ

๖. หากเรื่องที่จะย่อเป็นร้อยกรองให้ถอดความเป็นร้อยแก้วก่อนที่จะย่อความ และย่อเป็นภาษาร้อยแก้ว

๗. ตัดเครื่องหมายอัญประกาศ (“ ”) ออก และเปลี่ยนข้อความในเครื่องหมายอัญประกาศให้เป็นข้อความบอกเล่าทั่วไป

๘. หากมีคำราชาศัพท์ให้คงไว้เหมือนเดิม

ส่วนประกอบของย่อหน้า

มีทั้งหมด ๒ ส่วน ได้แก่

๑. ส่วนที่เป็นคำนำ เป็นส่วนที่เขียนเป็นย่อหน้าแรกเพื่อให้ผู้อ่านทราบที่มาของเรื่อง ว่าเรื่องที่น่ามาย่อความนั้นเป็นเรื่องประเภทใด ถ้าเรื่องที่น่ามาย่อไม่มีชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องเอง

๒. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง เป็นส่วนเนื้อความที่เรียบเรียงแล้วตามวิธีการเขียนย่อความ เวลาเขียนให้เขียนติดต่อกันเป็นย่อหน้าเดียวไม่ต้องย่อหน้าตามเรื่องเดิม

รูปแบบของการเขียนย่อความ

๑. เรื่องที่ย่อเป็นร้อยแก้ว เช่น นิทาน บทความ สารคดี นิยาย เรื่องสั้น ข่าวตำนาน ระบุประเภท ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง

ย่อ(ประเภทของงาน)..... เรื่อง(ชื่อเรื่อง).....
ของ(ชื่อผู้แต่ง).....จาก(ชื่อหนังสือ)..... หน้า(เลขหน้า)... ความว่า
.....
.....
.....

๒. เรื่องที่ย่อเป็นประกาศ แจ้งความ แลงการณ์ ระเบียบคำสั่ง กำหนดการ ระบุชื่อประเภท เรื่องอะไร ของใคร ให้แก่ใคร วัน เดือน ปี ดังนี้

ย่อ.....(ประเภทของงานเขียน)..... เรื่อง(ชื่อเรื่อง).....
ของ(ชื่อผู้แต่ง)..... ลงวันที่(ว/ด/ป)..... ความว่า
.....
.....
.....

๓. เรื่องที่ย่อเป็น พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท ปาฐกถา คำปราศรัย
สุนทรพจน์ ระบุชื่อประเภท เรื่องอะไร ของใคร ให้แก่ใคร วัน เดือน ปี ดังนี้

ย่อ(ประเภทของงานเขียน)..... ของ(ชื่อผู้แต่ง).....
(พระราชทาน) แก่(ผู้รับสาร)..... เรื่อง(ชื่อเรื่อง).....
เนื่องในโอกาส ณ เมื่อวันที่(ว/ด/ป)..... ความว่า
.....
.....
.....

๔. ย่อจดหมาย ระบุของใคร ถึงใคร วัน เดือน ปี ดังนี้

ย่อจดหมาย.....(ผู้เขียนจดหมาย)..... ถึง(ผู้รับ).....
เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง)..... ลงวันที่(ว/ด/ป)..... ความว่า
.....
.....
.....

๕. เรื่องที่ย่อเป็นบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
ร่าย ระบุชื่อประเภท เรื่องอะไร ของใคร ที่มา วัน เดือน ปี ดังนี้

ย่อจดหมาย.....(ผู้เขียนจดหมาย)..... ถึง(ผู้รับ).....
เรื่อง.....(ชื่อเรื่อง)..... ลงวันที่(ว/ด/ป)..... ความว่า
.....
.....
.....

รูปแบบการเขียนย่อความจากตำนาน

ย่อ(ประเภทของงาน)..... เรื่อง(ชื่อเรื่อง).....
 ของ(ชื่อผู้แต่ง).....จาก(ชื่อหนังสือ)..... หน้า(เลขหน้า)... ความว่า

ตัวอย่างการเขียนรูปแบบการเขียนย่อความจากตำนาน

ย่อ ตำนาน เรื่อง พระยาพหลุณ ผนุงชาวประชา ของ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
 จาก สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคใต้ เล่ม ๑๑ หน้า ๕๓๘๒ - ๕๓๘๓ ความว่า

แบบฝึกทักษะ ตอนที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านตำนาน เรื่อง พระยาพทลุง ผดุงชาวประชา ต่อไปนี้แล้วจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค 5W1H และนำมาเขียนย่อความไม่เกิน ๑๐ บรรทัด ตามหลักการ และรูปแบบการเขียนย่อความจากตำนาน

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน โดยมีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

๑. รูปแบบของการเขียนย่อความ (๕ คะแนน)
๒. การเขียนเนื้อความ (๕ คะแนน)
๓. การใช้ภาษา (๕ คะแนน)
๔. การเขียนสะกดคำ (๓ คะแนน)
๕. ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๒ คะแนน)

การแปลผลคะแนน	ระดับ ๕ - ๗	แปลผล	ปรับปรุง
	ระดับ ๘ - ๑๐	แปลผล	พอใช้
	ระดับ ๑๑ - ๑๓	แปลผล	ปานกลาง
	ระดับ ๑๔ - ๑๖	แปลผล	ดี
	ระดับ ๑๗ - ๒๐	แปลผล	ดีมาก

พระยาพัทลุง ผดุงชาวประชา...

พระยาพัทลุง (ทองขาว ณ พัทลุง) มีนามเดิมว่า “ทองขาว” เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๑ เป็นบุตรของพระยาพัทลุง (ขุน ณ พัทลุง) กับท่านแป้น ท่านมีพี่น้องทั้งหมด ๕ คน ตั้งแต่วัยหนุ่ม ทองขาวได้เข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และได้รับแต่งตั้งให้เป็นหลวงนายศักดิ์ ทำหน้าที่เป็นนายเวรมหาดเล็ก ต่อมาท่านได้แต่งงานกับท่านปล้อง และมีบุตรด้วยกัน ๑ คน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๓๔ ได้เกิดเหตุการณ์กบฏจากหัวเมืองทางใต้ โดยพวกแขกจากเมืองเซียงและเมืองปัตตานียกกำลังเข้าตีเมืองสงขลา ขณะนั้นพระยาศรีไกรลาสผู้ว่าราชการเมืองพัทลุงเกิดความหวาดกลัวและหนีเข้าป่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงโปรดเกล้าฯ ให้หลวงนายศักดิ์ (ทองขาว) ออกมารักษาการเมืองพัทลุงเป็นเวลา ๒ ปี

ในปี พ.ศ. ๒๓๓๕ ทองขาวได้รับแต่งตั้งเป็น “พระยาวิชิตเสนามหาพิชัยภัยพิริยศรีสงคราม” ผู้ว่าราชการเมืองพัทลุง และได้รับพระราชทานกระบี่อาญาสิทธิ์เป็นเกียรติยศ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง ท่านได้ย้ายเมืองพัทลุงไปตั้งใหม่ที่ฝั่งซ้ายของคลองลำปำ และสร้างจวนที่พักบริเวณบ้านสวนดอกไม้

ในปี พ.ศ. ๒๓๓๖ สมเด็จพระราชวังบรมมหาสุรสิงหนาทยกกองทัพไปตีเมืองทวาย ตะนาวศรี และมะริด พระยาพัทลุง (ทองขาว) ได้นำกองทัพเมืองพัทลุงเข้าร่วมรบกับกองทัพหลวง แม้จะยังไม่สามารถตีเมืองได้สำเร็จ แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญและความสามารถในการเป็นผู้นำ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๕๒ เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเสด็จสวรรคต และพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยขึ้นครองราชย์ พม่าได้ยกกองทัพเข้าตีเมืองกลาง พระยาพัทลุง (ทองขาว) ได้ยกกำลังทหารไปช่วยกองทัพหลวง และสามารถตีเมืองกลางกลับคืนมาได้สำเร็จ

ในปี พ.ศ. ๒๓๕๖ เกิดข้อพิพาทระหว่างเจ้าพระยาไทรบุรีกับพระยาอภัยนุราช เกี่ยวกับการแบ่งเขตตำบล พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาพัทลุง (ทองขาว) ไปไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งท่านสามารถดำเนินการได้ สำเร็จ ต่อมาเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นอีก พระยาพัทลุงจึงเสนอให้เรียกตัวพระยาอภัยนุราชเข้ากรุงเทพฯ และในที่สุดได้มีการย้ายพระยาอภัยนุราชไปเป็นเจ้าเมืองสตูล ทำให้เหตุการณ์สงบลง

พระยาพัทลุง (ทองขาว ณ พัทลุง) เป็นผู้นำที่มีความกล้าหาญ เสียสละ และมีบทบาทสำคัญในการปกครองและป้องกันบ้านเมือง ทำให้เมืองพัทลุงมีความมั่นคง และสงบเรียบร้อย

พระยาพัทลุง (ทองขาว ณ พัทลุง) ถึงแก่อนิจกรรมประมาณปี พ.ศ. ๒๓๗๕ (ไม่ปรากฏวันที่แน่ชัด) รวมอายุได้ประมาณ ๗๔ ปี ทั้งไว้ซึ่งผลงานและชื่อเสียงในฐานะเจ้าเมืองผู้กล้าหาญและจงรักภักดีต่อแผ่นดิน

การจับใจความสำคัญจากเรื่องโดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อเขียนย่อความ

๑. ใคร (Who) =

.....

๒. ทำอะไร (What) =

.....

.....

.....

๓. ที่ไหน (Where) =

.....

.....

.....

๔. เมื่อไร (When) =

.....

.....

.....

๕. เพราะเหตุใด ทำไม (Why) =

.....

.....

.....

๖. อย่างไร (How) =

.....

.....

.....

๗. เขียนย่อความจากการจับประเด็นสำคัญที่ได้จากการตอบคำถามที่ใช้เทคนิค 5W1H

ย่อ.....เรื่อง

.....ของ

จาก หน้า ความว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ ชั้น เลขที่